

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Hei,

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Kilpailu- ja kuluttajavirastolta (KKV) lausuntoa asiassa HE/97 2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta. KKV on aiemmin lausunut asiasta Valtiovarainministeriölle. KKV toistaa seuraavat tärkeinä pitämänsä kohdat aiemmasta lausunnosta, joita ei ole huomioitu esityksen kohdassa 6 Lausuntopalaute.

Taloudellisten vaikutusten arvioiminen

Esityksessä todetaan, että verotuottoarvioihin liittyy epävarmuutta ja siinä myös eritellään hyvin epävarmuuksien syitä. Arvioinneissa on käytetty tupakkatuotteiden kysynnän hintajoustona -0,38, perustuen Vaasan yliopistossa tehtyyn tutkimukseen (Friman, 2017). Tutkimuksessa hintajousto on laskettu vuosittaisesta savukkeiden kulutusaineistosta 1990–2015 savukkeiden hintaindeksin avulla. Hintajoustoon perustuen esityksessä arvioidaan savukkeiden kulutuksen vähenevän veronkorotusten takia lähes 8 prosenttia.

KKV huomauttaa, että hintajoustoarvion käyttämiseen liittyy epävarmuuksia. Ensinnäkin käytetty hintajousto on laskettu aikaväliltä, joka alkaa yli 30 vuoden takaa. Toiseksi indeksi ei huomioi tupakkateollisuuden reagointia veronkorotuksiin (esimerkiksi korotusten vieminen hintoihin eri tavalla eri tuotesegmenttien kohdalla tai tuotteiden ominaisuuksien muuttaminen). Kolmanneksi nykyisenlaisia savukkeita korvaavia tuotteita, kuten nikotiinipussit, ei ollut markkinoilla tutkimuksen tarkasteluajanjaksolla.

Vaiheittainen verojen korottaminen ja vaikutusten seuranta

Sähkösavukeneusteiden ja nikotiinipussien verotusta ei esityksessä ehdoteta korotettavan vaiheittain samalla tavalla kuin muiden tupakkatuotteiden verotusta. Esityksessä todetaan, että näiden tuotteiden verollisesta kulutuksesta, tuonnista ja laittomasta välityksestä tulee saada lisää tietoa ja että tarvittaessa voidaan ehdottaa muutoksia erillisellä hallituksen esityksellä. KKV pitää tätä varaumaa hyvänä. Tutkimuksissa on havaittu, että suuri osa tupakoitsijoista käyttää useita eri tupakkatuotteita. Eri tuotteet ovat jossain määrin toisiaan korvaavia ja myös osittain toisiaan täydentäviä tuotteita. Uusien tuotteiden kehittymistä ja kulutusta tulee seurata tarkasti ja myös reagoida muutoksiin, kuten nuorten lisääntyvään nikotiinipussien käyttöön. Mikäli sellaisten tuotteiden, jotka eivät sisällä tupakkaa mutta sisältävät nikotiinia kulutus kasvaa, KKV ehdottaa, että verotuksen rakennetta tulisi harkita muutettavan siten, että se huomioisi myös tuotteen nikotiinipitoisuuden.

Lasse Pöyry | vanhempi ekonomisti
029 505 3374

Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Lintulahdenkuja 2, PL 5, 00531 Helsinki
Vaihde: 029 505 3000
kkv.fi

SEURAA KKV:TA:

